

معاون اول رئیس‌جمهور در مجمع عمومی فرهنگستان علوم تاکید کرد:

گسترش تعاملات علمی بین‌المللی

جمعه ۹ آبان ۱۴۰۴ - ۱۱:۱۵

معاون اول رئیس‌جمهور با بیان اینکه فرهنگستان‌ها در مسیر پیشرفت و حکمرانی علمی کشور بالاترین جایگاه را دارند، بر تدوین سند ملی نوآوری و همچنین گسترش تعاملات علمی بین‌المللی تاکید کرد و با انتقاد از ذهنیت بسته قطع رابطه علمی کشور با دنیا به بهانه نفوذ عوامل جاسوسی سایر کشورها در داخل گفت: کشور از قطع روابط علمی با جهان ضرر می‌کند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دولت، دکتر محمدرضا عارف در مجمع عمومی فرهنگستان علوم با بیان اینکه دولت چهاردهم به همفکری، رایزنی و دریافت رهنمودهای اساتید برجسته فرهنگستان‌های کشور نیاز دارد، از تلاش‌های همه دانشمندان، محققان و اساتید کشور در طول بیش از چهار دهه گذشته قدردانی کرد و گفت: نظام آموزش عالی و بخش علمی کشور از بخش‌هایی بود که از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی و در طرح شاخص‌های علمی همواره موفق بوده است.

معاون اول رئیس‌جمهور با اشاره مشکلات کشور در نظام آموزش عالی در اوایل پیروزی انقلاب اسلامی از جمله تعداد کم دانشجویان و اساتید برای پاسخگویی به نیازهای کشور، خاطرنشان کرد: با اقدامات انجام شده امروز به کشورهای مدعی در علم و فناوری تبدیل شدیم که یکی از نتایج آن تدوین سند چشم‌انداز ۲۰ ساله بود و به این نتیجه رسیدیم برای طولانی‌تر شدن راهبردها و سمت و سوی علمی کشور، در کنار اسناد قانونی و برنامه‌های توسعه پنج ساله، یک سند و برنامه ۲۰ ساله تدوین شود.

دکتر عارف با اشاره به راهبرد علمی و فناورانه سند چشم‌انداز که سایر حوزه‌ها نیز متأثر از همین توسعه علمی و فناوری کشور است، افزود: در سند چشم‌انداز، جایگاه اول علمی و فناوری کشور در منطقه دیده و به عنوان میثاقی برای همه بخش‌های دولتی و غیر دولتی مطرح شد اما با وجود اقدامات انجام شده نتوانستیم به جایگاه اول منطقه برسیم. رشد علمی و فناوری کشور خطی و با شیبی ملایم بود اما دنیا با رشد بسیار به جلو حرکت کرد.

وی ادامه داد: امروز در شرایطی هستیم که این دستاوردهای علمی به عنوان تجربه‌ای برای آینده و فراتر از هدف‌گذاری‌های سند چشم‌انداز بوده و مبنای حرکت کشور در این زمینه روشن و در راستای بیانیه گام دوم انقلاب است.

معاون اول رئیس‌جمهور گفت: رهبر معظم انقلاب همواره بر توسعه فناوری‌ها تاکید داشتند که حکم قطعی متوجه دانشگاه‌ها است و یا به صورت غیرمستقیم نیز دانشگاه‌ها باید در این زمینه ورود کنند.

دکتر عارف با اشاره به تاثیر تحریم‌ها در اقتصاد و همچنین ناترازی‌ها اضافه کرد: در مسائل اجتماعی و فرهنگی همانند نرخ طلاق نیز روندها نگران کننده است. همچنین فرهنگستان علوم باید در حل ناترازی‌های بحرانی همانند مسأله آب ورود کنند و برداشتها از سدهای ذخیره آب در سال گذشته از میزان ذخیره بیشتر بود.

معاون اول رئیس‌جمهور گفت: حل بحران آب، راه‌حل علمی دارد و نگاه ما به فرهنگستان‌ها است که برجسته‌ترین اساتید کشور در آن حضور دارند و هر کدام از این اساتید عقبه‌ای از دانشمندان و اساتید برجسته و جوان دارند که دولت برای حل مشکلات بر روی فرهنگستان‌ها حساب ویژه‌ای باز کرده است.

دکتر عارف با اشاره به جنگ ۱۲ روزه بیان کرد: ما جنگ طلب نبودیم اما آغاز به کار دولت چهاردهم با جنگ و ترور مهمان عزیز این دولت بود. راهبرد دولت چهاردهم بر این مبنا بود که حس جنگ را به جامعه منتقل نکنیم و از این راهبرد درست نیز پاسخ گرفتیم و جامعه در آرامش بود اما دولت حالت جنگی داشت.

معاون اول رئیس‌جمهور از جایگزینی فرماندهان شهید در کمتر از ۱۰ ساعت در روز اول جنگ ۱۲ روزه به عنوان یکی از دستاوردها و ظرفیت نظام در این جنگ تحمیلی یاد کرد و گفت: مردم نیز در جبهه مردمی، حماسه‌ای ماندگار خلق کردند اما متأسفانه فضای کشور سیاسی است که این حضور مردم به خوبی تحلیل نمی‌شود.

دکتر عارف با اشاره به کاهش و رشد منفی فروش فروشگاه‌ها در سرتاسر کشور در روز دوم جنگ و همچنین فروش کالاها به قیمت خرید و یا رایگان در کشور ادامه داد: کمبودی از کالاها در قفسه‌های فروشگاه‌ها در دوران جنگ ۱۲ روزه احساس نشد.

معاون اول رئیس‌جمهور خاطرنشان کرد: جنگ ۱۲ روزه، جنگی سخت نبود بلکه جنگ علم با علم و نرم‌افزار با نرم‌افزار بود که در هر بخشی که به علم و فناوری توجه کرده بودیم، در این جنگ کاملاً دست برتر داشتیم و باید کاستی‌ها نیز با ورود دانشگاهیان جبران شود.

دکتر عارف با بیان اینکه در دوران توقف آتش با دشمنی هستیم که به هیچ معیاری پایبند نیست، گفت: پیشنهاد مذاکره از سمت آمریکا بود و ما در میانه مذاکراتی که به زعم آنان روند اصولی و منطقی داشت، بودیم اما با حمله‌ای از سوی آمریکا که مدعی آزادی و حقوق بشر است، روبرو شدیم. آمریکا دهه‌ها است که از این ادعاها به عنوان حربه‌ای علیه رقبا و دیگر کشورها استفاده می‌کند.

معاون اول رئیس‌جمهور با تأکید بر اینکه باور داریم که تمام ناترازی‌ها و مشکلات اقتصادی به پشتوانه و هنر استفاده از دانشمندان و نخبگان قابل حل است، گفت: باور علمی ما پس از ارزیابی‌ها از فردای جنگ ۱۲ روزه این است که پاسخ حل مشکلات روشن و در دانشگاه‌ها است که اساتید باید مسئله را حل کند و باید برای حاکمیت ملی، پاسخ به مطالبات و تأمین معیشت و خواسته‌های مردم به سراغ دانشگاه‌ها برویم.

دکتر عارف افزود: حقوق دریافتی نخبگان در بخش دولتی قابل مقایسه با کشورهای همسایه و حتی بخش خصوصی در داخل کشور نیست اما این جوانان با نشاط و انگیزه آمادگی کمک به کشور دارند. امروز به دنبال این هستیم که قدرت واقعی خود را در سایر بخش‌ها نیز به دشمنان نشان دهیم تا خواب حمله به ایران نیز به ذهن آنها نرسد.

معاون اول رئیس‌جمهور با تأکید بر اینکه اقدامات علمی آغاز شده پژوهشگران و نخبگان کشور باید سیستماتیک شود، ادامه داد: سند چشم‌انداز ۲۰ ساله میثاق ملی است و راهبرد آموزش عالی و بخش علمی و فناوری دولت چهاردهم نیز سرمایه‌گذاری، اختصاص بودجه به دانشگاه‌ها و حمایت از صندوق‌های نوآوری است تا ظرف سه سال آینده عقب ماندگی‌های سند چشم‌انداز به ویژه در بخش فناوری‌های پیشرفته جبران شود.

وی تاکید کرد: هوش مصنوعی نه تنها یک فناوری بلکه یک ابزار است که باید در خدمت فناوری‌ها قرار گیرد و امروز توسعه فناوری‌های هوش مصنوعی به یک اجبار و نه انتخاب در کشور تبدیل شده است. تجربه سه دهه گذشته نشان داده که هر زمان تصمیم جدی همانند فناوری نانو گرفتیم به هدف‌گذاری‌های خود رسیدیم و امروز رتبه تک رقی در فناوری نانو در جهان داریم که مقام معظم رهبری نیز در زمینه هوش مصنوعی تاکید کردند، باید جز ۱۰ کشور اول جهان باشیم و این هدفی عالی و دست یافتنی است.

دکتر عارف با تاکید بر اینکه فرهنگستان‌ها را نهادی می‌دانیم که باید مسئولیت هدایت و راهبری علمی و فناوری و ترسیم آینده علمی کشور را به عهده بگیرند، گفت: اولویت حل مشکلات کشور از کوچک‌ترین تا پیشرفته‌ترین مسائل در بخش‌های سیاسی و اجتماعی در فرهنگستان‌ها تهیه شود و این فرهنگستان‌ها هستند که باید میدان‌داری کنند. اگر اساتید برجسته فرهنگستان‌ها به خوبی مدیریت شوند و به آنها میدان داده شود، در حل مشکلات کشور موفق خواهیم بود.

معاون اول رئیس‌جمهور با تاکید بر اینکه فرهنگستان‌ها در مسیر پیشرفت و حکمرانی علمی کشور بالاترین جایگاه را دارند، به تشریح انتظارات دولت چهاردهم از فرهنگستان‌ها پرداخت و در زمینه نقش آفرینی در پیشرفت و توسعه کشور تاکید کرد و گفت: باید فرهنگستان‌ها کانون تولید علم، آینده‌پژوهی و ارائه راه حل‌ها برای چالش‌های اساسی کشور باشند.

دکتر عارف اصلاح نظام آموزشی کشور را حیاتی عنوان کرد و گفت: نباید دانشگاه‌های کشور یک دبیرستان بزرگ و یا اداره کل باشند. دانشگاه یک نهاد علمی و عمومی است و دولت حق ندارد در امور دانشگاه‌ها به جز در سیاست‌گذاری و راهبردهای کلی دخالت کند و اگر دانشگاهی نتواند امور خود را اداره کند، چگونه می‌توان توقع داشت که در اداره کشور کمک کند و نگاه دولت چهاردهم اصلاح نظام آموزشی از دبستان تا بالاترین سطوح تحصیلات تکمیلی است.

وی تحول در مدیریت منابع را از دیگر انتظارات از دانشگاه‌ها برشمرد و ادامه داد: از همین منابع محدود نیز به صورت بهینه استفاده نمی‌کنیم و بسیاری از ظرفیت‌های پذیرش دانشگاه‌های خاص خالی مانده است اما در یک شهر چند هزار نفره چند دانشگاه بزرگ ساخته شده است که البته تحول در مدیریت منابع اقدامی سخت است که نیاز به جراحی دارد. به دانشگاه‌ها اعلام کرده‌ایم که منابع آزاد شده در اختیار خود دانشگاه برای پیشبرد اقدامات اصلاحات ساختاری باشد.

دکتر عارف جهت‌دهی علمی به برنامه‌های توسعه و قرار گرفتن در جایگاه اتاق فکر را دیگر خواسته دولت از فرهنگستان‌ها دانست و گفت: فرهنگستان‌ها عالی‌ترین اتاق فکر برای دولت و حاکمیت هستند.

معاون اول رئیس‌جمهور با اشاره به اهمیت ورود فرهنگستان‌ها در تحقق اهداف سند چشم‌انداز ۲۰ ساله تصریح کرد: در برخی از بخش‌ها حتی از شاخص‌های اوایل دهه ۸۰ شمسی نیز فاصله گرفته‌ایم که باید فرهنگستان‌ها خود را صاحب چشم‌انداز و برنامه‌های بلند مدت بدانند چرا که توقع نظام بالاتر از رسیدن به جایگاه اول منطقه، دستیابی به مرجعیت علمی و تاثیرگذاری در سطح جهانی است.

دکتر عارف از فرهنگستان علوم خواست تا اجرای بیانیه گام دوم انقلاب را در دستور کار قرار دهند و در ادامه تاکید کرد: فرهنگستان‌ها باید از همین امروز کلید برنامه‌های توسعه بعدی کشور را بزنند و راهبردهای برنامه هشتم توسعه را هرچه سریع‌تر تهیه کنند. فرهنگستان‌ها در تدوین برنامه ششم و هفتم تلاش کردند و برنامه‌ها و پیش‌نویس‌هایی در فرهنگستان‌ها تهیه شد اما پس از آن با یک امر واقع تصویب این

برنامه‌ها روبرو شدند که باید برنامه هشتم توسعه بر مبنای تفکر علمی فرهنگستان‌ها تدوین شود.

معاون اول رئیس‌جمهور اهمیت حل ناترازی‌ها با کمک فرهنگستان‌ها مهم دانست و گفت: اساتید و چهره‌های شاخص اقتصادی در فرهنگستان علوم به حل ناترازی اقتصادی کمک کنند. منابع و مصارف کشور مشخص است. باید بر این اساس پاسخ مطالبات اقتصادی مردم را بدهیم چرا که امروز معیشت، اولویت اول دولت است و با هر شرایطی معیشت مردم را تامین کنیم.

دکتر عارف ارتقاء علمی و فناوری کشور را وظیفه ذاتی فرهنگستان‌ها عنوان کرد و با بیان اینکه فرهنگستان‌ها باید سه بخش دولت، دانشگاه و صنعت را میدان‌داری و رهبری معنوی کنند، گفت: امروز رابطه صنعت و دانشگاه، خوب و مناسب است. در یکی از جلسات با هیأت امنای یکی از دانشگاه‌ها مطرح شد که درآمد اختصاصی دانشگاه تنها ۱۵ درصد است که این فاجعه‌ای برای جامعه علمی کشور با وجود تعداد بالای اساتید فوق‌العاده در کشور است و نشان می‌دهد در این زمینه موفق نبودیم که در نتیجه آن صنعت مجبور است نیازهای خود را از خارج تامین کند.

معاون اول رئیس‌جمهور در خصوص نقش فرهنگستان‌ها در پدیده‌ها و فناوری‌های نوظهور بیان کرد: این پرسش مطرح است که چرا باید فناوری‌ها در خارج از ایران به وجود بیایند و ما، پس از آن استفاده کنیم و پیش‌قدم و پیش‌تاز نباشیم که از فرهنگستان‌ها به ویژه فرهنگستان علوم می‌خواهیم بر روی فناوری‌های نوظهور تمرکز کنند.

دکتر عارف با تاکید بر ضرورت پیشتازی زبان فارسی و هویت فرهنگی کشور در تولید علم در سطح جهانی خاطرنشان کرد: در فرمایشات مقام معظم رهبری بارها اعلام شده است که باید زبان فارسی، زبان علمی جهان شود که این مهم با بخشنامه میسر نیست.

وی همچنین هم‌افزایی و تعامل و نهادینه شدن ارتباطات بین فرهنگستان‌ها را خواستار شد و با اشاره به نقش و وظیفه ذاتی این نهادهای علمی در پایش و رصد علمی کشور افزود: فرهنگستان‌ها می‌توانند با پایش و رصد علمی، پیشنهاد اصلاح دهند.

دکتر عارف ارتقای اخلاق علمی و مسئولیت اجتماعی نخبگان و حکمرانی علمی و فناوری را از دیگر انتظارات دولت از فرهنگستان‌ها دانست و تاکید کرد: در فرمایشات مقام معظم رهبری همواره بر اهمیت و نقش فناوری‌ها با صراحت تاکید شده است که اگر حکمرانی علمی و فناوری در همه سطوح داشته باشیم، بسیاری از مشکلات و چالش‌ها حل می‌شود که این مهم نیازمند ساختارهای نوین است.

معاون اول رئیس‌جمهور تصریح کرد: اصلاح ساختاری را باید از داخل شروع کنیم. دولت و مجلس ساختاری سنتی و کلاسیک دارند که تنها در ظاهر اصلاح کردیم و هر زمان که بحث اصلاح ساختاری مطرح شد، افراد محاسبه می‌کنند که جایگاه آنان چیست و در ابتدای کار این اصلاحات ساختاری را قبول دارند اما زمانی که نوبت آنها می‌شود، مخالفت می‌کنند.

وی افزود: دولت چهاردهم اصلاحات ساختاری را از وزارت جهاد کشاورزی آغاز کرده است. جراحی نیازمند صبر و حوصله است که باید انجام شود.

معاون اول رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه دولت در اصلاحات ساختاری اعلام کرده است که دریافتی هیچ فردی کم نمی‌شود و پست‌ها برای یک فرد ستاره‌دار می‌شود و پس از آن فرد، جایگزینی اتفاق نمی‌افتد، خاطرنشان کرد: در تمامی برنامه‌های توسعه اصلاحات ساختاری گنجانده شده است اما هر دولتی که روی کار آمد چند صد هزار نفر به تشکیلات دولت اضافه کرد.

دکتر عارف در زمینه خواسته دولت از فرهنگستان‌ها در ترویج سیاست‌های فرهنگی و تمدنی ایران در نظام جهانی جدید تصریح کرد: حوادث اخیر منطقه نشان داد که دیگر ترفند ایران‌هراسی جواب نمی‌دهد و در این فضای جدید جهانی و منطقه‌ای باید سیاست‌های نوینی نیز اتخاذ شود و باید دید به تمدنی که افتخار می‌کنیم، چه نقشی در دنیای جدید خواهد داشت.

معاون اول رئیس‌جمهور پشتیبانی از عدالت علمی و توسعه متوازن منطقه‌ای و همچنین گسترش تعاملات علمی بین‌المللی را خواستار شد و گفت: تقریباً رابطه علمی کشور با نهادهای علمی بین‌المللی قطع شده است و حقوق و مزایای اساتید برای شرکت در کنفرانس‌های علمی پاسخگو نیست که در این زمینه صورت مسئله را پاک کردیم که اساتید در کنفرانس علمی شرکت نکنند و یا در صورت برگزاری کنفرانس‌ها در داخل کشور از کسی دعوت نشود به این دلیل که شاید از عوامل جاسوسی باشد. ما با این ذهنیت بسته روبرو هستیم و فرهنگستان‌ها باید در حل این مسئله کمک کنند.

دکتر عارف با طرح این پرسش که آیا در دنیای کنونی امکان‌پذیر است با دنیای علمی جهان ارتباط نداشته باشیم و اساتید ایرانی با اساتید سایر کشورها در ارتباط نباشند؟ گفت: کشور از این قطع روابط علمی با جهان ضرر می‌کند.

معاون اول رئیس‌جمهور بر ضرورت هدایت نسل جوان و نخبگان تاکید کرد و گفت: جامعه نوجوان و جوان با نشاط و انگیزه‌ای داریم که دختران تیم ملی فوتسال به قهرمانی در بازی‌های آسیایی نائل می‌شوند. در المپیک فناوری‌های پارک علمی و فناوری پردیس نیز از ۱۲ هزار نفر شرکت‌کننده داخلی و خارجی، نزدیک به ۱۰ هزار نفر از نوجوانان و جوانان ایرانی حضور دارند که احساس غرور می‌کنیم و از طرفی نیز باید ببینیم اقدامات ما به گونه‌ای بوده است که بتوانیم پاسخی به این نسل بدهیم یا خیر؟

دکتر عارف ادامه داد: با جوانان با انگیزه و با نشاطی در ارتباط هستیم که اعلام می‌کنند می‌توانند تمام مشکلات کشور را حل کنند و باید دید چه اقداماتی برای این نسل جوان و نوجوان داشته باشیم. تنها هنر ما در این سال‌ها تقدیر از نخبگان بود اما فلسفه تشکیل بنیاد نخبگان، کشف نخبه است و اگر از یک نوجوان و کودک در روستایی مراقبت کنیم، به یک دانشمند برجسته تبدیل می‌شود.

معاون اول رئیس‌جمهور با اشاره به نقش فرهنگستان‌ها در حل مشکلات محیط زیستی افزود: فرهنگستان‌ها در حل مسائل محیط زیستی همواره پیش‌تاز بودند اما امروز شاخص‌های محیط زیستی کشور در وضعیت خوبی نیست چرا که به بهانه کم آبی، حبابه محیط زیست را کنار گذاشتیم و از طرفی نیز کشاورزی کشور کماکان غرقابی است و بلافاصله چاه حفر می‌کنیم و حفر چاه‌های غیرمجاز به بهای از بین بردن آب و زمین است. اگر در گذشته تنها در بخش‌هایی با پدیده فرونشست روبرو بودیم اما امروز در تمامی مناطق با این پدیده روبرو هستیم که قابل جبران نیست.

دکتر عارف همچنین با تاکید بر اینکه دولت چهاردهم خدمت‌گزار مردم است و راه‌حل‌های مشکلات کشور را در مجامع علمی و در راس آن فرهنگستان‌ها می‌داند، بر تدوین سند ملی نوآوری تاکید کرد.

معاون اول رئیس‌جمهور همچنین پیش از این نشست از بخش‌های نوسازی و بازسازی شده فرهنگستان علوم بازدید کرد.

انتهای پیام

منتهی ۵